

Ige, a Szentírás, Mózes kőtáblája, a Jordán keresztelő vize, a Példabeszédek, Jézus csodatettei, a keresztre feszítés és a feltámadás. Elvont és konkrét fogalmak vegyesen követik egymást a továbbiakban: a szerelem, a türelem és türelmetlenség, a bűnbánat, a kétségbeesés és az auschwitzi gázkamrák falaira tapadt tekintetek. A keresés végül a kenyér ízével és a halál sikolyával ér véget.

Itt kezdődik a második, rövid rész, a „Téged” személyes névmás beiktatásával (mely a címben már szerepelt), azaz a „Téged kereslek” szó szerkezettel, s ezzel személyessé, bensőségessé válik a költő viszonya a „keresettel”, akiről csak a vers utolsó szavából derül ki, hogy maga az Isten: „Téged / kereslek / Istenem...” Úgy is föl lehet fogni, hogy csak ez az utolsó mondat tartozik a vers második részéhez.

A poéma szabadversben íródott. A verssorok rövidek, leggyakrabban csak egy-két-három szóból állnak. Központozás nincs a versben, de nem is szükséges, mivel csak megzavarná a bőven áradó szöveget.

Megkapó az a fiatalos lendület, amely — az olvasónak úgy tűnik — szinte megállíthatatlan ritmusban viszi előre a mondanivalót, és szinte csodálatra méltó az a gazdag szókinccs és sokoldalú tájékozottság, amely a költemény szövegében érvényesül.

Brauch Magda

Beke Sándor

Ismét felgyújtom a mécsest

Radar áll előttem,
fölém magasodik
gyermekkoromból,
gyermekszívemből
templomtorony
kapaszkodik az égre —

Valakit
buzgón keresnek
a kozmoszra nyíló
templomablakok,

a csendes elmélkedések,
az összekulcsolt kezek
emlékei,
a padokban felejtett

imakönyvek,
a szószéken
a hímzett könyvjelzők
a régi Bibliából,
a falakra tapadt
bűnbánó szavak,
esdeklő imák,
könyörgő énekek —
Gyermekkoromból
templomtorony
harangja szól,
érchangja felszáll
a táj felett
az égre —
Megállok egy pillanatra
és hallgatom:

Uram,
Hozzád beszél...

Gyermekkoromból
radar áll előttem,
fölém magasodik
diadalmasan,
délcegen:
rámtalált
a világegyetemben —

Uram,
visszatérek
a gyermeki szívbe
és felmegyek abba a régi
templomtoronyba,
s a kilátó ablakában
ismét
felgyújtom a mécsest —

* * *

A *Megkésett feltámadás* (2002) című kötet legismertebb verse, az *Ismét felgyújtom a mécsest* egy évvel a kötet megjelenése előtt íródott. A szerző egyik „kulcsversének” nevezném, mivel Beke Sándor istenes költészetének általában az a leglényegesebb üzenete, hogy a költő visszanyeri hitét, melyet — mint már verseiből láthattuk (például a *Megvilágosodás*) — egy időre elveszített. Erre utal mindenekeelőtt a címben szereplő „ismét” időhatározó. Ugyanitt szerepel a szerző leggyakrabban használt szimbólumainak egyike: a „mécsest” is, amely itt egyértelműen a hitet jelképezi.

A verskezdet azonnal a gyermekkorba vezet vissza: a gyermekszívből az égre radarként kapaszkodó templomtorony a szerző szürrealisztikus látásmódjából eredő szokatlan, de könnyen értelmezhető költői kép. Ezután következik a gyermekkorban gyakran látogatott templom belső világának tárgyias felidézése: az imára kulcsolt kezek, a padokban felejtett imakönyvek, a Bibliában található hímezett könyvjelzők, az esdeklő imák hangja az egykori templom atmoszféráját adják vissza.

Külön hely — versszak — idézi föl a szerző vallásos lírájának másik gyakori motívumát: a harangszót, mely itt — megszemélyesítve — az Úrral folytatott párbeszédnek ad hangot: „Gyermekkoromból / templomtorony / harangja szól / (...) / Uram, / Hozzád beszél...”

A harangszó egyben jeladás is: szavára, illetve szavának emlékére visszatér a kezdeti szürrealista kép, a költő fölé immár délcegen, diadalmasan magasodó radar, jelezvén, hogy megmutatta a felnőtt költő számára egyetlen követhető utat: vissza kell térnie egykori — gyermekkori — hitéhez.

A vers címében szereplő mécses, azaz a hit jelképe a költemény végén ismét megjelenik, keretbe foglalva így a szöveget.

Brauch Magda

Beke Sándor

Hála

A haláltól rettegtem életemben.
Vele keltem.
Vele feküdtem.
Elszomorított,
ha valamiért örültem.
Bánatomban
vele nyugtattam magam.
Tudtam,
hiába ez a harc.
Don Quijote lettem
a fáradt gondolatban.
És Veled maradtam, Uram.
A megnyugtató imával.
A hálával.
A gyermeki köszönettel.
Sok különös ajándékért.
A színekért.
A szívemhez nőtt patakokért.
Köszönöm, Uram,
ezt a világi expedíciót.
A felfedezések örömét.
Azt a sok elringató
és békés éjszakát
a parányi lila csillagokkal.
A világmindenség hangját.
Az érdekes embereket,
akiket megismertem.
A gyermeket
belőlem,
a megtartó emlékezetben.
Az érzést,
hogy gyermeket nevelhettem.
Köszönöm, Uram,
lázasan dobbanó,
halandó szívemet.
A piros lángokat: a meleget.

A csönd nyugalját.
Lényeged erejét.
A remény hatalmát.
Az ablakomon belopódzó fénysugarat.
A homlokomon lefutó esőcseppeket.
A hajnalok éltető üzenetét.
Köszönöm, Uram,
a kételyt,
s a bizalmatlanságot.
A kilátástalanság felvillanó esélyeit.
A szenvedés stációit.
A félelmet.
A hűség szigorát.
A türelem szigonyait.
Számptalan vereségemet.
Várakozások állomásait.
A parányi túlélések ünnepeit.
Az önmagunk feletti győzelem
kilométerköveit.
Köszönöm, Uram,
a lélek katakombáiból
sarjadó hitet.
A szótlanság értelmét.
Az eltévelyült látomásokat.
Az ártatlan szerelmet.
A hamvas mosolyt.
A kőszívű érzéketlenséget.
Az ég szemét.
A ködöt, megbénult táj fölött.
A virágszirmok leheletét.
A látványosságot.
A szépség egyszerűségét.
A madarak zenéjét.
A megismerés örömét.
A kísérletet,
Velem.
